

Spis treści

Wstęp	5
I Charakterystyka środowiska i miejscowości	7
1. Gmina Miasteczko Krajeńskie dawniej i dziś	7
2. Postać Michała Drzymały	12
3. Historia miejscowości Brzostowo	18
II Początki szkolnictwa w Brzostowie 1945 – 1948 Powiatowa Żeńska Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego	21
1. Organizacja szkolnictwa w Polsce po zakończeniu II wojny światowej	21
2. Funkcjonowanie Szkoły w Brzostowie w latach 1945 – 1948	22
3. Baza lokalowo – materialna	24
4. Dydaktyka szkolna	25
5. Kierownictwo i karda pedagogiczna	29
6. Uczennice w latach 1945 – 1948	31
7. Zajęcia praktyczne	36
8. Zajęcia pozaszkolne	38
III Przeobrażenia w Szkole rolniczej w Brzostowie w latach 1948 – 1961	41
1. Polityka oświatowa w Polsce po 1948 roku	41
2. Zmiany strukturalno – organizacyjne i profilowe Szkoły w Brzostowie w latach 1948 – 1961	43
3. Zaplecze lokalowe i baza materialna szkoły	46
4. Dydaktyka szkolna	48
5. Pracownicy szkoły	51
6. Uczniowie	55
7. Praktyka uczniowska	59
8. Zajęcia pozaszkolne	62
IV Rozwój Szkoły w Brzostowie w latach 1961 – 1999	68
1. Przemiany w szkolnictwie polskim po reformie oświaty z 15 lipca 1961 roku	68

2. Działalność Szkoły w Brzostowie po wprowadzeniu reformy z 1961 roku	71
3. Baza lokalowa i materialna szkoły	76
4. Nadanie Szkole imienia Michała Drzymały	78
5. Symbolika szkoły	80
5.1 Hymn Szkoły	80
5.2 Sztandar Szkoły i ślubowanie	82
6. Dydaktyka szkolna	83
7. Pracownicy szkoły	87
8. Uczniowie	93
9. Zajęcia praktyczne	96
9.1 Przejęcie gospodarstwa szkolnego przez PGR – y i jego współpraca ze szkołą ...	96
9.2 Praktyka uczniowska	99
10. Zajęcia pozaszkolne	102
11. Działalność Koła Uniwersytetów Ludowych przy ZSR w Brzostowie	112
V Szkoła w Brzostowie po reformie szkolnictwa z 1999 do roku 2012	116
1. Reforma oświaty z 1999 roku	116
2. Funkcjonowanie szkoły po wejściu w życie reformy	118
3. Zaplecze lokalowe i baza materialna szkoły	124
4. Dydaktyka szkolna	127
5. Pracownicy szkoły	135
6. Uczniowie	143
7. Praktyka uczniowska	149
8. Zajęcia pozaszkolne	154
Zakończenie	158
Wykaz źródeł i literatury	160
Wykaz ważniejszych skrótów	166
Wykaz tabel	168
Wykaz załączników	169

Wstęp

Praca magisterska dotyczy dziejów Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Michała Drzymały w Brzostowie od roku 1945 – po ustaniu działań wojennych do czasów współczesnych. To monografia historyczno – pedagogiczna, w której autorka w sposób jak najbardziej wyczerpujący starała się ukazać funkcjonowanie placówki, jej bazę lokalowo – materialną, dydaktyczną, wychowanie.

Praca ma charakter monograficzny. „Dotychczasowe ustalenia pozwalają nam nazwać monografią metodę badań, której przedmiotem są instytucje wychowawcze, w rozumieniu placówki, lub instytucjonalne formy działalności wychowawczej, prowadzącą do gruntownego rozpoznania struktury instytucji, zasad i efektywności działań wychowawczych oraz opracowania koncepcji ulepszeń i prognoz rozwojowych”¹.

Celem tej monografii jest przedstawienie placówki, prześledzenie dziejów szkoły od chwili jej powołania w pałacu poobszarniczym i jej rozwój w różnych okresach reformy oświatowej. Praca ma charakter badawczy, gdyż posługiwano się analizą dokumentów, dokonano wypisów ze źródeł archiwalnych jak kroniki, dokumenty związane z funkcjonowaniem szkoły, artykuły prasowe. Przeprowadzono wywiady z byłymi i z obecnymi pracownikami szkoły, byłymi uczniami. Zapoznano się także z literaturą przedmiotu, opracowaniami, artykułami ukazującymi przemiany w oświacie w latach 1945 – 1999. Zdaniem Tadeusza Pilcha „Metoda monograficzna realizowana być może przez wiele różnorodnych technik, prawie zawsze posługuje się badaniem dokumentacji, bardzo często wprowadza elementy obserwacji uczestniczącej, ankiety lub wywiady”².

Nie udało się dotrzeć do wszystkich dokumentów związanych z funkcjonowaniem szkoły, gdyż ich część uległa zniszczeniu ze względu na dwukrotny pożar szkoły w roku 1964 i 1965. Zebrane fakty uporządkowano w sposób chronologiczny.

Dobór literatury, z której korzystałam dotyczy dziejów powojennej oświaty od 1945 do 1999 roku, kiedy to miały miejsce reformy oświatowe. Najważniejsze z nich to: reforma 1945 – 1948, 1948 – 1961, 1961 – 1999 i 1999 roku. Szkoła jako instytucja oświatowo – wychowawcza spełnia ogromną rolę w każdym społeczeństwie i w każdym ustroju politycznym. Zajmuje się kształceniem dzieci i młodzieży oraz ich wychowaniem stosownie

¹ T. Pilch, *Zasady badań pedagogicznych*, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1977, s. 121

² Tamże, s. 122

do przyjętych w danym społeczeństwie i systemie politycznym celów, zadań oraz koncepcji oświatowo – wychowawczych. Realizacji tych celów służy właściwie przygotowana kadra pedagogiczna, także nadzór oświatowy, baza lokalowa i odpowiednie zaplecze gospodarcze, finansowe. Ważną rolę w całym procesie dydaktyczno – wychowawczym odgrywają programy szkolne, odpowiednie wzorce oraz cele i metody wychowawcze a także sposób ich realizacji³.

Całość pracy składa się z pięciu rozdziałów, poprzedzonych wstępem. Rozdział I uwzględnia charakterystykę środowiska, dzieje gminy Miasteczka Krajeńskiego dawniej i dziś, miejscowości Brzostowo, w której znajduje się szkoła, a także pokazuje postać Michała Drzymały, patrona szkoły. Rozdział II omawia początki szkolnictwa w Brzostowie w latach 1945 – 1948, rozdział III w latach 1948 – 1961, rozdział IV w latach 1961 – 1999, rozdział V w okresie ostatniej reformy szkolnictwa w roku 1999 do 2012 roku. W każdym z rozdziałów przedstawiono reformę oświaty z danego okresu, która miała wpływ na funkcjonowanie szkoły. Uwzględniłam zaplecze lokalowe i bazę materialną placówki, dydaktykę szkolną, pracowników, uczniów, realizację praktyk uczniowskich i zajęć pozaszkolnych, które były związane z kierunkami i celami reform oświatowych w poszczególnych okresach funkcjonowania szkoły od czasów powojennych do współczesnych.

Pracę zamyka zakończenie, wykaz źródeł i literatury, wykaz ważniejszych skrótów, wykaz tabel, wykaz załączników oraz załączniki, które są kopią oryginalnej dokumentacji uzyskanej z Urzędu Gminy Miasteczko Krajeńskie i z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Michała Drzymały w Brzostowie.

³ W. Okoń, *Słownik pedagogiczny*, Warszawa 1984, s. 229